

Josep Maria Balbastre

Iconòstasi

Premi València
Alfons el Magnànim
de Poesia

bromera poesia

Basteix ossos i úters el silenci
La icona em diu silenci, el seu silenci
No callarà mai el silenci
El silenci és

GENEALOGIA

No em pareixis mai,
vull dormir dins teu.

ANNA SWIR

Una dona de cap a peus

La mort del missatger engendrà l'hospitalitat
L'hospitalitat a l'ombra d'una alzina engendrà el fill
El fill engendrà els somnis més elevats
Els somnis engendraren el temps
El temps engendrà la paraula enmig del desert
La paraula del desert engendrà terra on sembrar
i la terra sembrada engendrà pluja
La pluja engendrà, lògicament, el pou
–també la set–
El pou, des de la seua profunditat d'úter, engendrà la llum perfecta
La llum perfecta engendrà el perfum sobre la terra inhòspita
El perfum engendrà el pa
El pa engendrà la carn
i la carn va engendrar la seua imatge de dolor en el temps
La imatge de dolor engendrà la mort
La mort engendrà el plany de la mare
El plany de la mare engendrà la inscripció d'un epitafi

L'epitafi engendrà un camí

–indicacions sobre el plànol, coordenades, unes línies
[topogràfiques–

El camí va portar la llum

–de nou la llum, però no la llum perfecta, no, la llum
[oculta, ara fosca, la llum que no es veu–

i la llum que no es veu engendrà un batec sota terra, com si

[un altre úter

El batec sota terra engendrà el silenci

El silenci engendrà de nou la primera paraula

La primera paraula engendrà l'ésser humà

L'ésser humà engendrà l'escriptura

Finalment, l'escriptura engendrà un manuscrit

–dolç, també amarg, indesxifrabable, inhòspit.

GABRIEL

*No hay mensaje, hay mensajeros y eso es el mensaje,
así como el amor es el que ama.*

JULIO CORTÁZAR, *Rayuela*

Sempre algú ha d'anar per davant. L'emissari sap que ningú no l'entendrà. Fa servir un alfabet de signes deshabitats. Un llenguatge inclement. Porta aigua però la set encara no té boques. Pol·len de lliris quan no hi ha lliris. Si escriu, la seua és una cal·ligrafia sense traç. Quin portent voldria predir? Quina catàstrofe ha vingut a anunciar? A tu ho pregunte, òvul intacte: quin missatge hauria de concebre?

Ara és de nit. Una mà, com una ala, il·lumina el fons daurat sobre la fusta. Interpreta el so del vent, aquest fonema, la tremolor de les cordes vocals. Ressegueix la línia tènue de la vara, trencadissa. Del carrer arriba el so d'un corn. Trenc d'alba. Frontera del temps. El pintor ratlla apressadament. Ja vénen a matar el missatger.

HOSPITALITAT

Els millors entre nosaltres no tornaren a casa.

VIKTOR FRANKL, *L'home a la recerca de sentit*

L'ombra cansada de l'alzina. Més enllà el migdia brama sobre l'arena del desert. Aquesta pedra plora el seu clevell de dolor. Els daurats del marc es troben lleugerament gastats, però la icona resplendeix a cada pinzellada. Rentaré els vostres peus: estel, creixent lunar, cruïlla de tants camins. Pastaré farina blanca, us rostiré carn tova de vedell. La mà inspirada del mestre mulla reflexivament sulfur de cadmi i trempa d'ou. Amb unció, basteix columnes esveltes, apuntala els perfectes arcs de mig punt, mobla l'estança amb trons repussats, posa tovalles netes a la taula baixa i distribueix la vaixela de luxe, l'emplena amb aliments escollits, centra el pitxer a la plàtera sobre el paviment llis, equidistant dels escambells on reposen els peus dels personatges angèlics. Cada traç és una jaculatòria. No bufa ni un alé de vent. Aquesta pedra sua la seua set d'amor. Els convidats assaboreixen gustosament les viandes, paladegen l'aigua fresquíssima. Anys a venir es degollaran mútuament, esguerraran els ventres unflats de les dones, engendrarán mines als camins de Cambodja o de Bòsnia, les regaran amb fòsfor blanc, contemplaran l'esclat afligit dels pètals.

El mestre lamenta el craquelat antic de la pintura, però riu per dins en escoltar la remor de l'esposa que, al terrat, va estenent la roba, i recorda enyorat el fill que l'any vinent els naixerà.

MATERNITAT DE L'ESCLAVA

CALÍGULA. Sempre som lliures a costa d'algú. És empipador, però és normal.

ALBERT CAMUS, *Calígula*

Les mans opressores. La fregadissa de l'arena per damunt del meu rostre estranger. A la cadena de muntatge, les hores alienes passen sense nom, fugen absents. El meu úter esclau és part del mercat. Em deixo fer mentre espere allò que no puc esperar. Sobre la fusta virginal, unes traces calmes llisquen atentes. Qui em rehabilitarà? Qui serà la meua defensa? Conec l'origen de la fugida però n'ignore la destinació. El retruny del meu nom pels tàlvegs secs del cor. Al desert tot és necessari, tot obeeix.

He vist el qui em veu. He escoltat el qui m'anomena. L'obediència del gra d'arena sota els peus. Ara m'endinse cap a l'esclavatge extasiat de la llum. Suque pinzells a l'ull de llàgrimes que m'ha brollat a la vora. Als braços tinc adormit el fill que m'allibera.

ESCALA

*...and did you know
your stairway lies on the whispering wind?*
‘...i sabies
que la teua escala jau sobre el vent que xiuxiueja?’

LED ZEPPELIN, «Stairway to Heaven»

Has arribat al cim
del teu somni
i mires cap avall

no mires cap avall
t’havien aconsellat

només un escaló al dia
fins al llindar
de la darrera casa

no mires cap avall
hi ha un vertigen

la casa del teu repòs
és a tocar de mans
paraula que va

amunt i avall
per la fusta dels travessers

la lliges
te la menges
ix de la teua boca
la contemples onejant
contra la posta que s'entenebreix

quan mires cap avall
i veus la melodia
que tix el vent
xiuxiuejant sota els teus peus

allà dalt
prop de les àguiles

o d'un àngel

ANUNCI

Tan sols quan el rellotge s'atura reneix el temps.

WILLIAM FAULKNER, *El brogit i la fúria*

Ara que tot just comença el món malgrat el món, torna a nàixer després dels segles, i després de tantes víctimes oprobioses, de tants fills llançats directament de l'úter al desert.

Ara encendre el llum i eclipsar la troballa del foc, les miniatures d'un beatus, els frescos de fra Angelico als murs de Sant Marco, l'invent inútil del pobre Thomas Alva, anorreat sota grandiosos cúmuls de leds.

Ara abolir l'orientació correcta del planisferi, cancel·lar les opcions fidedignes de la brúixola que va guiar tantíssims exploradors a la conquesta de nous esclaus, cloure el septentrió, el migjorn, l'occident, fiar-se només dels indicis d'una albada incògnita que trau el cap per la riba oriental de l'abisme.

Ara agafar-se a unes paraules sense gramàtica vàlida que les interprete, les acote, les signifiqui, i no viure ja més dins l'abisme, dins d'aquest desert poblat d'infants udolaires, d'infants moribunds que divaguen la seua imaginació d'amor per l'arena.

Ara aplicar daurats sobre la fusta de faig?, il·luminar aquesta íntima escena?, escriure la imatge que hem desitjat des que ens tornàrem destructibles?

Ara tot just ha mort el món, un món; el temps, un temps.

EL PRECURSOR

Les paraules d'aquells que ens precediren
són els nostres anhels incandescents.

JAUME PÉREZ MONTANER, *La casa buida*

Les virtuts del desert. Hi he anotat dreceres, punts geodèsics, coordenades de pols. Les virtuts proscrietes del desert. L'aire encés als bronquis, la llum seca als ulls, rebentant, asclant-me'ls. Injustícia, vaig dir. Paraula de mel salvatge, tempesta insomne, incendi a la forest obscura de l'exili. Quants caps en safates de plata? Injustícia, vaig clamar mil vegades. L'eco del desert, que em persegueix. El crit de la pedra volcànica a l'esquena. L'aigua a les mans clevellades. Vincle dolçament el coll. Algú conrea el buit de les meues petjades. Els rius se n'ixen de mare i veig els embats de l'oceà contra l'escullera. Les espases fan el seu traç fulgurant en l'aire. Injustícia, dic. Plore la pigmentació terrosa del cos. Un pinzell atònit escapça el silenci blanc del levkas. L'àngel del desert bat les ales sobre un paisatge erràtic.